EDITORIAL

l'art revolucionari de la fotografia

Com cada any per aquestes dates, el Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell celebra el seu aniversari, enguany el cinquè. Sempre és motiu d'alegria que una entitat de caire local acompleixi anys i tiri endavant, que continuï organitzant actes culturals de molt diversa índole i que, puntualment, publiqui una revista en la qual hi participa un ampli ventall de persones amb pensaments i ideologies diferents, la qual cosa contribueix considerablement a enriquir i a fer de l'entitat quelcom viu i obert.

Aquest any, l'alegria és doble ja que a més iniciem una nova secció, el Grup de Fotografia, que té com un dels seus objectius principals vincular a tothom qui estigui interessat per la fotografia (bàsicament la gent d'Argentona, però no exclusivament) i que vulgui compartir coneixements, experiències o qui, simplement, vulgui apropar-se a aquesta forma d'expressió que, actualment, està en un moment de gran transformació i popularització. Fem-ne una mica la història.

Si deixem de banda la creació avançada i extraordinària per l'època de la cambra obscura atribuïda a Leonardo da Vinci, es pot afirmar que l'art de la fotografia neix el 1822 quan Niepce aconsegueix una imatge mitjançant la utilització d'una cambra obscura i un procés fotoquímic, el procediment fou batejat com heliogravat, amb el qual només pretenia millorar la qualitat de les litografies i no precisament un nou mitjà d'expressió. Va ser Daguerre, qui amb una clara visió comercial, s'adonà de les possibilitats de la nova tècnica. Els seus primers retrats foren batejats com a daguerreotips. Havia començat una nova era. Sobretot perquè a partir d'aquell moment l'home fa un pas de gegant en la lluita per aturar el temps i immortalitzar persones i paisatges, però també guerres. Roger Fenton retrata escenes de la guerra de Crimea de 1855. A la segona meitat del segle XIX l'art fotogràfic comença a tenir noms propis com a artistes, que el consoliden i popularitzen, de moment, entre els burgesos: Julia Margaret Cameron, Gaspar-Félix Turnachon *Nadar*...

La primera imatge fotogràfica impressionada als Països Catalans fou el daguerrotip fet per Ramon Alabern i Moles el 1839 al Pla de Palau de Barcelona. Ja en els anys setanta, destacaren els estudis fotogràfics de Pau Audouart i el germans Napoleon, a Barcelona o Guillem Bestard, a Ciutat de Mallorca.

Amb el segle XX, sobretot en el període d'entreguerres i gràcies, sobretot, a les avantguardes, l'art fotogràfica progressà considerablement des dels fotogrames de Man Ray fins a la fotografia de testimoniatge de Robert Capa, passant pel paisatgisme superrealisme d'Edward Weston o el naturalisme bonhomiós de Henri Cartier-Bresson. La tècnica i la diversificació i popularització d'estètiques i interessos han convertit la fotografia, juntament amb el cinema, en la gran aportació moderna del segle XX. Gràcies a la fotografia, sobretot, avui, amb la difusió de les càmeres digitals podem afirmar que és l'art més popular exercitat per les masses. És clar que, a banda d'aquest camí de popularització, els autèntics creadors han seguit camins d'investigació que han dut l'obra de molts d'ells a ésser penjada en museus i galeries d'art d'arreu del planeta.

Esperem, doncs, que aquesta nova secció del Centre d'Estudis Argentonins sigui d'interès per tots i que les seves tasques dins del centre (vetllar per un arxiu d'imatges d'història local, col·laborar fent reportatges fotogràfics d'actes de la pròpia entitat o de la vila, etc.) ajudin a recopilar, documentar, perpetuar i difondre la memòria gràfica del nostre poble.

SUMARI

Fonts 21 ■ Gener 2005

Notícies i actualitat pàg. 4

DOSSIER:

JORDI EGEA
La fotografia Pictorialista i la negació de la realitat pàg. 5

PEP PADRÓS
Grup fotogràfic del Centre d'Estudis Argentonins pàg. 7

MANEL SÁNCHEZ
Argentona, passat i present pàg. 8

XII edició del concurs de fotografia "Els cinc punts-IEP" pàg. 11

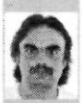
MARTA NUÑEZ i CRISTINA VILLA
Alfons Güell: la memòria fotogràfica pàg. 12

Josep Serra:
I si parlo d'art? pàg. 14

JOSEP M. FERRER
El museu del gènere de punt de Mataró pàg. 17

Ma LLUÏSA NAVARRO i ENRIC SUBIÑÀ
IV tardor literària pàg. 19

XAVIER NIETO
La construcció i canvi de la identitat pàg. 21

JAUME FREIXAS i GÜELL
La nostra "Velcro" pàg. 23

Ma JOSEP CASTILLO
Llibres a raig pàg. 24

AIGUA CLARA
Cara i Creu pàg. 26

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL D'ARGENTONA
Plaça de l'Església, 4 1r
ARGENTONA
Tel. i fax 93 797 27 32
correu: noguerasm@diba.es
Horari d'atenció al públic:
Dilluns, dimecres i divendres de 10h a 14 h
dimarts i dijous de 5'30h a 8'30h de la tarda
I els primers dissabtes de cada mes de 10 a 14 h.

CENTRE D'ESTUDIS ARGENTONINS Jaume Clavell

Amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Argentona

Edita: Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell • Arxiu Municipal, Casa Gòtica, plaça de l'Església, 4 1r. 08310 Argentona (El Maresme) • Tel. 93 797 27 32 - Fax. 93 756 05 82 • *Disseny:* Salvador Calafell • *Impressió:* La Impremta d'Argentona • *Dipòsit Legal:* B-50085-99 • *Coordinador butlletí:* Francesc Villà • *Consell de redacció:* Llorenç Soldevila, Cristina Villa, Maria Josep Castillo, Oriol Calvo, Julià Lladó, Enric Subinyà i Francesc Lladó.

Portada: Missa de campanya de les tropes franquistes al camp de futbol. 28 de gener de 1939. Arxiu Pep Padrós Marfany.

Els articles publicats a fonts expressen solament l'opinió dels seus autors.